

קוֹנְטֵרַס

טוֹב הַחַיִּים

יִגְלֶה אִיךָ הָאָדָם יְכוּל לְהִפְּךָ אֶת יְמֵי חַיָּיו לְיָמִים
טוֹבִים וְנְעִימִים, וְיִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ תְּמִיד אֶת טוֹב
הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִבְלֶה אֶת יְמֵי חַיָּיו בְּזֶה
הָעוֹלָם בְּטוֹב אֲמָתִי וְנִצְחִי, וְיִרְגִישׁ בָּהֶם כֹּל מֵיְנֵי
עֲרֵבוֹת וְנְעִימוֹת בְּזֵיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְפַּרֵּךְ.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרִי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרִי תִלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נַתָּן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר הָאָדָם
צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת
אִישׁ טוֹב בְּכָל מַה שְׂרַק יִקְרָה עִמּוֹ
— בֵּין בַּעֲלֵיהָ וּבֵין בִּירִידָהּ, כִּי עִם
טוֹב רַק מִצְלִיחִים וְאִין מִפְסִידִים
כָּלֵל; וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת
עֲצָמוֹ תָּמִיד לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְאִז
יִצְלִיחַ בַּחַיִּים.

(אמרי מוהר"א"ש, חלק ב', סימן תקצב)

קוֹנְטֵרַס

טוֹב הַחַיִּים

.א

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי חַיֵּי הָאָדָם מְלֵאִים
נְסִיוונוֹת קָשִׁים וּמָרִים, כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עוֹבֵר עַל
כָּל אָדָם כָּל מִינֵי קִטְנוֹת וַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וְנוֹפֵל
לְמָקוֹם שְׁנוּפֵל, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְמָרְרִים חַיָּו,
וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְהִרְגִישׁ אֶת "טוֹב הַחַיִּים", כִּי מֵרַב
קִטְנוֹת וִירִידוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלָיו מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ,
וְנוֹפֵל וְנִתְלַכְלַךְ בְּכָל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים
רָעִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעַקֵּם לְבָבוֹ, וְנִתְמַלֵּא בְּקִשְׁיוֹת
וּבְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי כִּשְׁמַח
פָּגוּם בְּכָל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, עַל-יְדֵי-
זֶה לְבוֹ נִתְעַקֵּם בְּכָל מִינֵי עֲקֻמוּמִיּוֹת, וְנִתְמַלֵּא
בְּקִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹקֵר עַצְמוֹ

מְשַׁרְשׁוּ, וְאִז מְרַגֵּישׁ כָּל מִינֵי מְרִירוֹת בְּחַיֵּיו, וְאִינוּ
 מְרַגֵּישׁ שׁוּם טַעַם טוֹב בְּחַיִּים. וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי, בְּנִי,
 אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהִרְגִישׁ "טוֹב הַחַיִּים", הִרְגֵּל עֲצֻמָּךְ
 לְחַשֵּׁב רַק מִחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, מִחְשָׁבוֹת טְהוֹרוֹת,
 וְתַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֱמֶתת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךָ שְׂאִין
 שׁוּם מְצִיאֹת בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי
 מִחְשָׁבוֹת אֱלוֹ, מִמִּילָא יִטְהַר מִחַךְ וְיִזְדַּכֵּךְ, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה יִתְיַשֵּׁב לְבָבְךָ, וְלֹא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם קְשִׁיוֹת וּסְפִקוֹת
 כָּלֵל, וְתִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ "טוֹב הַחַיִּים", כִּי בְּאֵמֶת
 הַמְּאֲמִין הָאֱמֶתִי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אִין בְּלִעְדָּיו
 יִתְבָּרֵךְ, הוּא מְרַגֵּישׁ כָּל מִינֵי טַעַמִּים בְּחַיֵּיו, וּמְרַגֵּישׁ
 אֶת "טוֹב הַחַיִּים", כִּי אִין לְךָ עוֹד טוֹב וְעֶרְבוֹת
 וְנַעֲמוֹת בְּחַיִּים כְּמִי שְׁזוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ
 הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אִין
 בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְכָל מֵה שְׁקוֹרָה עִמוֹ בֵּין
 בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרִי מִי
 שְׁזוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל "טוֹב הַחַיִּים" הַזֶּה, וְיִרְגִישׁ אֶת
 אֱמֶתת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עָלָיו, וְאִז יִטַּעַם "טוֹב
 הַחַיִּים" הָאֱמֶתִי שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא בְּזֶה הָעוֹלָם;
 אֲשֶׁרִי לוֹ.

ב.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הָעֵקֶר
 "טוב החיים" הוא רק הדבקות בו יתברך, כי
 באמת מה יתרון לאדם בחיים, הנה הוא חי והנה
 ימות ויסתלק מן העולם, ועל-כן מהי תכליתו בזה
 העולם אם לא הדבקות בחי החיים, אשר רק זה
 נקרא "טוב החיים", שזוכה לדבק עצמו בחי
 החיים, אשר אין בלעדיו יתברך כלל; ועל-כן
 אהובי, בני, אפלו שכבר נפלת במקום שנפלת,
 ונשלת במקום שנשלת, ונתלכלכת איך
 שנתלכלכת, עם כל זאת הרי חי החיים מחיה
 אותך, כי בלעדי חיותו יתברך לא הִיָּה לך קיום,
 ועל-כן מה ולמה לך להיות כל-כך ממרמר עד
 שתִּרְצֶה לָמוּת, בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב
 תאמר מי יתן בקר, עד שתקלל, רחמנא לצלן, את
 יום הַלְדָתְךָ מִרֹב מְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ,
 מדוע לא תקח את עצמך בידיך, ותברח עכשו
 אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך
 כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבִּין אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵף שֶׁבְּתַחֲלָה יְדָמָה לָךְ כְּאֵלוֹ
 אֵין מִי שְׁשׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, וְכֵאלוֹ אֲתָה מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר,

כָּל זֶה מִחֲמַת הַכְּפִירוֹת שֶׁנִּכְנָסָה בָּךְ, כִּי עַל-יְדֵי כָּל
 חֲטָא וְעוֹן, הָאָדָם גּוֹרֵם לְעֲצָמוֹ מְחִיצוֹת, הַסְּתָרוֹת
 וְהַעֲלָמוֹת, לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת אֲמִתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה נִקְרָא "טוֹב
 הַחַיִּים", כִּי הַהַפּוּךְ מִהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה נִקְרָא
 מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹן הַחַיִּים, וּמִזֶּה בָּא לָךְ, שְׂאֵתָה כָּל-כֹּף
 מִמְרָמַר וְשָׂרוּי בְּעֲצָבוֹן, עַד שְׂאֵתָה מִבְּקֵשׁ אֶת נַפְשְׁךָ
 לְמוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הַכֹּל מִחֲמַת חֲטָאֶיךָ הַמְרַבִּים,
 אֲבָל אִם תִּרְגִּיל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְבַקֵּשׁ
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וְתִשְׁפֹּךְ אֶת
 נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אִם תִּהְיֶה עֲקֻשָּׁן גָּדוֹל עַל דְּבָר
 זֶה, אֲזִי בְּמִשָּׁךְ הַזְּמַן יֵרְדוּ מִמֶּךָ כָּל הַמְּחִיצוֹת
 וְהַהַעֲלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת, וְתִתְחִיל לְהִרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזִי תִרְגִּישׁ אֶת "טוֹב הַחַיִּים",
 שֶׁהוּא נֶעֱם הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ אֵלָיו.

ג.

צְרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי מְנַסִּים אֶת
 הָאָדָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּכָל מִיּוֹנֵי מַצָּבִים קָשִׁים
 וּמְרִים, לְרֹאוֹת לְהִיכֵן יְבָרַח כְּשֶׁבָּאָה לוֹ אִיזוֹ צָרָה
 וּמִשָּׁבַר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִם לֹא יֵאבֹד עֲצָמוֹ

(שְׁקוֹרִין פֶּאֶרְלִירֵעַן זײַך) חֶס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה גְרוּעַ מֵהַכֹּל, כִּי כָּל זְמַן שְׂאָדָם עוֹמֵד חֲזָק בְּזֶה הָעוֹלָם כְּעִמּוּדָא תַּקִּיפָא (עֲמוּד חֲזָק), אִזּוּ נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַטוֹב בְּיוֹתֵר, אִם רַק יִהְיֶה עֶקֶשׁן גָּדוֹל לֹא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ עַל אֵף כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים, עֲגַמַת הַנֶּפֶשׁ וְהַטְּלָטוּלִים שְׂסוּבֵל. וּבְאַמַּת זֹאת הַהִתְחַזְקוֹת לְהִיּוֹת סְבָלָן גָּדוֹל עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, מוֹעִילָה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוּדוֹת שְׁלוֹ, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד חָשׁוּב לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם, לְרֹאוֹת אֶל מִי יִפְנֶה בְּעֵת צָרָה וְחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת, קִטְנוֹת וִירִידוֹת, וּבְאַמַּת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָר, כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלִעְדָּיו נִמְצָא, כִּי הַכֹּל הוּא אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת הוּא הַכֹּל, וּבְוֹדָאֵי אִם תַּכְנִיס בְּעֶצְמְךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אִזּוּ תַּתְחִיל לְהַרְגִישׁ אֶת "טוֹב הַחַיִּים" הָאֱמֵתִיִּים, כִּי אִין לָךְ עוֹד "טוֹב הַחַיִּים" מִהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אִין עֲרוּךְ אֵלֶיךָ כָּלֵל, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּעֶצְמוֹ תְּמִיד אֱמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לִידַע אֲשֶׁר אִין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא בְּעוֹלָם, וּמִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ יִגְאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו, כִּי שׁוֹם דָּבַר לֹא יוּכַל לְשַׁבְּרוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן כָּלֵל, מֵאַחַר

שְׁמַדְבֵּק עֲצָמוֹ תָּמִיד רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ד.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי הַחַיִּים הֵם לֹא כָּל-כָּף מָרִים כְּמוֹ שְׂנֵדְמָה לָךְ, וְאִף שְׁלֵעַת עֲתָה נִדְמָה לָךְ כְּאִלוֹ אֶבֶד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּךָ, וּכְאִלוֹ כְּבָר אִף פַּעַם בְּחַיֶּיךָ לֹא תִרְאֶה אֹר, תִּדַּע שְׁכָּל זֶה הִסְתַּת יִצְרָךְ אֲשֶׁר מִסִּית וּמְדִיחַ אוֹתְךָ מֵאַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא דֵי שֶׁהִכְשִׁיל אוֹתְךָ בַּחֲטָאִים וְעוֹוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְזָרַק אוֹתְךָ לְמָקוֹם אֶפֶל, חֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת, עוֹד זֹאת רוֹצֶה לְמַרַר אֶת חַיֶּיךָ, כְּאִלוֹ כָּל הַחַיִּים הֵם רַק חֲשֵׁךְ וְאֶפֶל וּמָר מְאֹד, וּבְאַמַּת מִי שֶׁיּוֹדַע אֲשֶׁר "טוֹב הַיָּוִ"ה לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תְּהִלִּים קמ"ה, ט), וְהוּא כְּלוֹ טוֹב, וְהַחַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים מְאֹד, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּבַחֲרֵת הָאָדָם, כִּי כָךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם, שֶׁתְּהִיָּה בְּחִירָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לְבַחֵר בְּטוֹב, אוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, לְהַפּוֹךְ — בְּרַע, הֵינּוּ אִף שְׁחָטָא הָאָדָם בְּמָה שְׁחָטָא, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, אִם הָאָדָם זוֹכֶה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עָלָיו

וּמְקַבְּלוֹ, כִּי טוֹב וְרַחֲמָן הוּא, אַךְ כְּשֵׁאִין לְאָדָם
 שְׂכָל, הוּא תָּמִיד בּוֹחֵר בְּרַע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְנִדְמָה
 לוֹ תָּמִיד כִּי הַחַיִּים מְרוֹרִים מְאֹד מְאֹד, וְזֶה מֵה
 שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּמְרִים וְצָרִים לוֹ הַחַיִּים, עַד
 שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם, שְׂכָל-כֶּךָ מְרִים וּמְרוֹרִים לָהֶם
 הַחַיִּים, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כִּי לְעוֹלָם לֹא יֵצְאוּ מֵהֶם,
 וּמִשָּׁם נִמְשָׁכוֹת לָהֶם מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל טְרוּף הַדַּעַת
 לְהִתְאַבֵּד, אוֹ שֶׁמְקַלְלִים אֶת חַיֵּיהֶם וַיְמִייהֶם. וּבְאַמֶּת
 מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרְבֵּן אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא
 הַרַחֲמָן הָאֱמֶתִי, הוּא מְאִיר בּוֹ אֶת "טוֹב הַחַיִּים",
 כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְאִיר בְּמְקַרְבּוֹ אֶת אֲמֶתֶת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֶת רַחֲמָנוּתוֹ הַגְּדוֹלָה וְעַל-יְדֵי-
 זֶה נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם "טוֹב הַחַיִּים", כִּי אֵין לָךְ עוֹד
 טוֹב בַּחַיִּים כְּמוֹ הַיְדִיעָה מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּזֶה
 שֶׁמְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמֶּתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ
 בְּאַמוּנַת הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, אֲזִי מִמֶּשׁ מְרַגֵּשׁ אֶת "טוֹב
 הַחַיִּים" עַל כָּל פְּרֻט וּפְרֻט, וּמְאִיר לוֹ אוֹרוֹ הַגָּנוּז
 בְּאוֹר, זִיו וְחַיּוּת, וְהוּא מְבָרֵךְ אֶת יְמֵי חַיָּיו, וְטוֹב
 לוֹ תָּמִיד; אֲשֶׁרִי מִי שְׁבוֹחֵר תָּמִיד רַק בְּ"טוֹב
 הַחַיִּים", שְׁזֶה אֲמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ה.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, כִּי בָּזָה הָעוֹלָם
 עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כָּל מִינֵי עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, קִטְנוֹת
 וְהִשְׁלָכוֹת, וְכָל מִינֵי הַרְפַּתְקָאוֹת בְּחַיָּיו, וְעַקֵּר שְׂבַח
 וּמַעֲלַת הָאָדָם הוּא כְּשִׁזּוּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד וּלְחַזֵּק
 עֲצָמוֹ בְּכָל הַמְּצָבִים שָׂרָק עוֹבְרִים עָלָיו, וְלֹא יִתְפַּעֵל
 וְלֹא יִשָּׁבֵר מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְרַק זֶה נִקְרָא
 "טוֹב הַחַיִּים", כִּי בְּדַרְךְ כָּל בְּנֵי-אָדָם חוֹשְׁבִים
 תָּמִיד, אֲשֶׁר לְזוּלָתָם טוֹב יוֹתֵר מֵהֶם, וְעַל-כֵּן הֵם
 מְקַנְאִים בְּזוּלָתָם תָּמִיד, וְחַיִּים עִם מִדַּת הַקְּנָאָה פֶּן
 וְאוֹלֵי אֶצֶל אַחֵר הַחַיִּים טוֹבִים יוֹתֵר מִשְׁלָהֶם, וְרַק
 לָהֶם כָּל-כָּף מָר וּמָרוֹר, וְרַק עֲלֵיהֶם עוֹבְרִים כָּל מִינֵי
 מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים בְּחַיֵּיהֶם, וּמִזֶּה כָּל אֶחָד שָׁבוֹר עַד
 מְאֹד, וְאֵינוֹ מְרַגֵּשׁ שׁוֹם טַעַם בְּ"טוֹב הַחַיִּים",
 וּבְאַמַּת הַכָּל לְהַפּוֹף, כִּי אֵין לָהּ אָדָם שְׁלֹא יַעֲבֹר
 עָלָיו אִיזָה מִשְׁבָּר אוֹ צָרָה אוֹ אַכְזָבָה בְּחַיָּיו, עַד
 שֶׁקִּשָּׁה וְכָבֵד עָלָיו לְסַבֵּל עַל הַמְּרִירוֹת, וְדָבָר זֶה אֵף
 אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה מִתְקַף
 קִטְנוֹתוֹ וְדַחְקוֹתוֹ וִירִידוֹתָיו לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וּמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו
 יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ וְשׁוֹפֵךְ נַפְשׁוֹ לְפָנָיו

יתברך, ויודע אשר אין מי שיִעֲזֹר לוֹ רק הקדוש-
 ברוך הוא בעצמו, בני, בני, זה נקרא "טוב
 החיים", כי באמת אחר ישוב הדעת אִמְתִּי, יבין
 וישפיל האדם, כי מה יתרון לוֹ לְאָדָם בְּחַיָּו, אם
 לא הדבקות בו יתברך, אשר לא ישׁוּה שום הוֹן
 בעולם נגד דבקות אחת בו יתברך, כי סוף כל סוף
 אין האדם נשאר בזה העולם, כי העולם הזה הוא
 רק מעבר לעולם הבא, ועל-כן אשרי מי שזוכה
 להמשיך את העולם הבא עוד בזה העולם, וכבר
 כאן מדבק עצמו בו יתברך כדגמת הדבקות
 שתזכה אליה הנשמה בעולם הבא, וזה נקרא "טוב
 החיים", שאדם יכול להפוך את כל מרירותיו
 והרפתקאותיו וצרותיו, אל תוך הדבקות בו יתברך,
 וימשיך על עצמו ערבות, ידידות, זיו, חיות
 אלקותו יתברך, ותמיד חושב רק ממנו יתברך ולא
 מאחר כלל, ולא אכפת לוֹ מה שעובר על שום
 ברִיָּה שבעולם, ואינו מקנא בשום ברִיָּה שבעולם,
 על-ידי-זה הוא זוכה להגיע אל שלמות "טוב
 החיים"; אשרי מי שמכניס דבורים אלו היטב אל
 תוך לבו, ואז ירגיש טעם "טוב החיים" בְּחַיָּו,
 אשרי לו.

ו.

צָרִיף שְׁתַּרְאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ, אֶהוּבִי, בְּנִי,
עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִדַּע כִּי זֶה עֵקֶר הַנִּסְיוֹן
שֶׁלְךָ, לְרֹאוֹת אֶל מִי תִפְנֶה בְּעֵת צָרָה, וּבְאַמַּת
כְּשֶׁאָדָם מְכַנִּים עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, אִזּוֹ דִּיקָא
מְרַגֵּישׁ "טוֹב הַחַיִּים", כִּי אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה, וּמִי
שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, יִסּוּרֵין בְּדִלִין וְנִפְרָשִׁין מִמֶּנּוּ, כִּי
הַתּוֹרָה הִיא חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְשֶׁאָדָם מְכַנִּים אֶת
מַחוֹ וְדַעְתּוֹ בְּתוֹךְ לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֲרִי הוּא
נִכְנָס בְּמַחוֹ וּבְחֲכָמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה
אֶחָד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא וְדַעְתּוֹ אֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל צָרוֹת הַחַיִּים, וַיִּרְגֵּישׁ אֶת "טוֹב
הַחַיִּים" הָאֲמִתִּי, וְדוֹק וְהִבֵּן הַיֵּטֵב, אֶהוּבִי, בְּנִי,
וְתַרְאֶה אֵיךְ שְׁכָל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁאָדָם סוֹבֵל,
הֵם רַק בְּשַׁעַה שְׁמַבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ מִתּוֹרָה, כִּי כָּל מִי
שֶׁמְתַרְחֵק מִהַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מְשַׁעֲמָם,
וּמַחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ נַעֲשִׂים רִיקִים לְגַמְרִי, וְאִזּוֹ נִדְבָּקִים
בּוֹ כָּל מִינֵי נַחֲשִׁים וְעִקְרָבִים, שֶׁהֵם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת
וְדַמְיוֹנוֹת וְקִלְפוֹת הַמְּסִתִּירִים וּמַעְלִימִים מִמֶּנּוּ אֶת
אַמִּתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ מֵתַחִיל לְהִרְגִישׁ אֶת
מְרִירוֹת הַחַיִּים, אֲבָל בּוֹ בְּרַגַּע שֶׁהָאָדָם מְכַנִּים

בְּדַעַתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזַ כָּל חַיֵּיו הוֹלְכִים
 כְּכֹר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחֲזִיק
 מֵעַמֵּד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבּוֹרַח תָּמִיד אֶל
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִזּוּ יִהְיֶה בֶּן חוֹרִין מִמָּשׁ, וְאִזּוּ
 טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ז.

צָרִיךְ שְׁתַּחֲזִיק אֶת עֲצֻמָּךְ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,
 בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּהְיֶה כָּל-כָּף מְמַרְמֵר,
 אֲלֹא תִדַּע כִּי אֶת הַחַיִּים יְכוּלִים לְנַצֵּל בְּטוֹב, אִם
 יֵשׁ לוֹ רַק שֶׁכֶּל וְדַעַת, חֲכָמָה וְתְבוּנָה, כִּי זֶה עֵקֶר
 הַבְּחִירָה לְאָדָם, לְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל אֶת "טוֹב
 הַחַיִּים", אִם הוּא זוֹכֶה וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה
 הוּא רַק עוֹלָם עוֹבֵר, וְכָל הַחַיִּים הֵם גֹּשֶׁר הַמְּגִשֵּׁר
 בֵּין שְׁנֵי עֵבְרִים, הֵינּוּ מִבְּטָן אִמּוֹ אֶל בְּטָן הָאֲדָמָה,
 אֲזַ עוֹבֵר אֶת הַחַיִּים בְּטוֹב וּבִנְעִימִים, וְשׁוֹם דָּבָר
 שֶׁבְּעוֹלָם אֵינּוּ שׁוֹבֵר אוֹתוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֶּן שְׁאִינּוּ מִפִּילוֹ
 וּמִבְּטָלוֹ, וְזוֹכֶה לְעֵבֵר עַל הַכָּל בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב
 לֵבָב, לֹא-כֵן מִי שְׁאִינּוּ זוֹכֶה לְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
 וּלְהַגִּיעַ לִידִיעָה זוֹ, אֲזַ כָּל דָּבָר קָטָן שׁוֹבֵר אוֹתוֹ,
 וּמְרַגֵּשׁ כָּל מִינֵי מְרִירוֹת בְּחַיָּיו; וְעַל-כֵּן רְאֵה

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֲלֵא תִקַּח אֶת
 עֲצֻמָּךְ בְּיָדְךָ, וְתֵצֵא מִכָּל הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ,
 וְתִמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמָּךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק הוּא
 יִתְבָּרֵךְ עִצָּם הַטּוֹב, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט):
 "טוֹב הַיּוֹי" הַלְכָל", וְכָל מֵה שְׁתִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּךְ
 עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְ"טוֹב הַחַיִּים", אֲשֶׁר אֵין טוֹב יוֹתֵר
 מִזֶּה; אֲשֶׁר מִי שְׁתִּמֵּיד חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז
 זֹכָה לְ"טוֹב הַחַיִּים".

ח.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר מִי
 שְׁרוּצָה לְזִכּוֹת לְ"טוֹב הַחַיִּים", הוּא צָרִיךְ לְצַמְצֵם
 אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהֵרֵס לְהַכְנִס יוֹתֵר מִכְּפִי
 הַמְדָּה, אֲלֵא צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת הַמְסִדֵּר וְהַמִּיֶּשֶׁב
 שְׁבִמְחוֹ, הֵינּוּ כִּי אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בְּחִינַת
 מְסִדֵּר וּמִיֶּשֶׁב אֶת הַמְחִיז, כִּי מִצַּד אֶחָד הַמְחִיז
 רוּצִים לְרוּץ וְלָרֶדֶף וְלְהַשִּׁיג דְּבָרִים שְׁלִמְעָלָה
 מִהַשְּׁגָתוֹ, וְרוּצִים לְצֵאת חוּץ מִהַמְדָּה וְהַצְמָצוּם,
 שְׁזֵה בְּחִינַת הַרִיסָה, וּמִצַּד שְׁנֵי יֵשׁ אֲצֵלוֹ כַּח הַמְסִדֵּר
 וְהַמִּיֶּשֶׁב לְצַמְצֵם אֶת דַּעְתּוֹ וּמְחוֹ, לִידַע שְׁאִסוּר

לְהֵרֵם וּלְעֲלוֹת חוּץ מִהַמִּדָּה, וְאִז כְּשִׁזְכִּים לְהִגִּיעַ
 אֶל זֶה, זֶה נִקְרָא "טוֹב הַחַיִּים". וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע,
 אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר מְקוֹם הָעֶפֶר הַגִּשְׁמִי הַזֶּה
 שֶׁל זֶה עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה שְׁאֵנוּ עוֹמְדִים עָלָיו, נִמְשָׁךְ
 בְּתַכְלִית שְׂרָשׁוֹ הָעֲלִיוֹן מִבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם
 שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיִשָּׁב אֶת הַשֶּׁכֶל שֶׁהוּא
 בְּחִינַת כְּתָר, שְׁבוּ נְאֻמֶּר "בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ"
 (יְחֻזְקָא ל ג, יב), מִמְּקוֹמוֹ דָּא כְּתָר עֲלִיוֹן כְּפִדוּעַ, רַק
 מִחֲמַת שְׂעָקָר הַבְּרִיאָה הִיְתָה בְּשָׁבִיל הַבְּחִירָה,
 וְעָקָר הַבְּחִירָה הוּא לְבָרַר בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת
 לְהַנְצִיל מִכָּל הַשְּׂקָרִים וְהַחֲלִיפִין וְהַתְּמוּרוֹת שְׁלָהֶם,
 שֶׁהֵם מְמִירִין רַע בְּטוֹב וְכוּ', שְׂקָר בְּאֵמֶת וְכוּ', וְעָקָר
 הַתְּגַבְרוֹת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת שֶׁהֵם כָּל הַסְּטָרָא אַחֲרָא
 הוּא עַל-יַדֵּי עֲצָבוֹת שֶׁהוּא בִּיסוּד הָעֶפֶר כְּפִדוּעַ, וְכָל
 מֵה שִׁזְכִּין לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם וּלְבָרַר הַנְּצוּצוֹת
 הַקְּדוּשִׁים מִבִּינֵיהֶם, וְהָעָקָר עַל-יַדֵּי שְׂמֻחָה דְקַדְשָׁה,
 עַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִים בְּיוֹתֵר לְתַקֵּן בְּחִינַת הַמְּסֻדָּר
 וְהַמֵּיִשָּׁב שֶׁל הַמַּחֲזִין, שֶׁהוּא תַכְלִית שְׂרָשׁ הַמְּקוֹם
 דְקַדְשָׁה, וְשֵׁם מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה, בְּחִינַת "וְשְׂמַחַת
 עוֹלָם עַל רֵאשִׁים" (יִשְׁעִיָּה לָה, י), שְׂמֻרָמוֹ עַל בְּחִינַת
 כְּתָר, וְעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִים לְהַשִּׁיג הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין
 שֶׁהֵם אוֹרוֹת הַצְּחָצְחוֹת, שְׂעַל יָדָם מְשִׁיגִים אֶת

האור אין סוף יתברך, בבחינת "מטי ולא מטי",
שזה עקר שלמות החיים דקדושה, להתדבק בו
יתברך בתכלית שלמות הדבקות, שזה עקר החיות,
רק מחמת פח הבחירה ומחטא אדם הראשון
ומקלקולי הדורות, שכלם נמשכים מחמת שאינם
זוכים לתקן המסדר והמישב של המחין בשלמות.
ובענין זה יש כמה בחינות, כי יש גם כמה צדיקים
נוראים שפגמו בזה שלא זכו לתקן המסדר
והמישב של המחין, שעל-ידי-זה רדפו המחין
שלהם להשיג ביותר, עד שהרסו לעלות אל ה',
שזה בחינת הפגם של נדב ואביהו ושל בן עזאי
ובן זומא וכיוצא בכמה צדיקים, שזה בעצמו גורם
מרירות החיים, ויש שפגמו בזה ביותר, ויש עוד
יותר שלא זכו לצמצם את המחין, עד שיש שבאו
על-ידי-זה לכל התאוות הרעות, ואף-על-פי-כן
רודפת מחשבתם להסתכל בחכמות ובהשגות
עליונות שאין להם רשות להסתכל בהן, שזה
בחינת פגם של כל החכמים להרע והמחקרים של
עכשו, שפרוכים אחר כל התאוות וכו', ובכל זאת
רוצים להבין ולהתחכם וכו' וכו', וכל זה נמשך
מפגם המסדר והמישב את המחין, שעל-ידי-זה
מתגברין מאד היכלי התמורות בפרט בתכלית

גשמיית המקום הזה, וממרים את החיים ביותר,
וכל זה נמשך בשרשו מחטא אדם הראשון של
אכילת עץ הדעת, שעקר הפגם היה גם-כן בענין
זה, ומאז נגזרה מיתה לדורות, כי עתה אי אפשר
לשום אדם אפלו לצדיקים גמורים לבוא לאורות
הצחצחות, שהם "טוב החיים", בתייהם בתכלית
השלמות, רק כל אחד כפי עבודתו זוכה להשיג
בחייו מה שמשגיג בזה, עד אשר בסוף מכרח למות
ולשוב אל העפר, ושם דיקא יתבלה הגוף שהוא
עפר, ונאחזת בו זהמת העפר, שהיא בחינת אחיזת
העצבות של הסטרא אחרא והיכלי התמורות, שזה
עקר זהמת הנחש, שמשם נמשכות כל התאוות
והצרות וכו', ואז ישוב הכל ויזדכך ויתהפך לעפר
קדוש, בחינת אדמת קדש, בחינת "קדשת המקום
בשרשו", שמקבל הארתו מבחינת פתח, שהוא
מקומו של עולם, שזה בחינת שנתהפך מעצבות
ויגון ונאחזה לחיות ושמחה, שעל-ידי-זה יקום
בתחית המתים, שאז יהיה עקר השמחה ו"טוב
החיים" בשלמות, ומחמת שעקר נקדת קדשת
המקום של זה העפר הגשמי הוא ארץ ישראל
שמקבלת קדשתה מבית-המקדש וקדשי קדשים,
ששם הקדשה העשירית, כנגד בחינת פתח פידוע,

וְשֵׁם מְאִירִין הַתְּשֻׁעָה הַיְכָלִין, אורות הצחצחות,
 על-פֶּן אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְהַקְבֵּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ
 תְּכֵלִית קִדְשֵׁת הַמָּקוֹם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְהַכְלִיל
 בְּשֶׁרֶשׁ קִדְשֵׁת הַמָּקוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּסֻדָּר
 וְהַמְּיָשֵׁב אֶת הַמְּחִיין, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיגִין אורות
 הַצְּחָצְחוֹת בְּשִׁלְמוֹת לְאַחַר הַהִסְתַּלְקוֹת וּלְעֵתִיד
 בְּעֵת הַתְּחִיָּה, וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם חַי עַל הָאֲדָמָה, הוּא
 גַם-כֵּן יָכוֹל לְזַכּוֹת לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת וְהַשְּׂגוֹת הָאֱלוֹהִים,
 אִם רַק לֹקַח אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו, וַיִּוְדַע שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מְחִיָּה וּמְקַיֵּם וּמְהַיָּה אֶת הַכֹּל, וּבִידְעוֹת אֱלוֹהִים זֹכָה
 שֶׁמְּסֻדָּר אֲצִלוֹ הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיָשֵׁב אֶת הַמְּחִיין, וְאִינוֹ
 הוֹרֵס לְעֵלוֹת יוֹתֵר מִכְּפִי הַמְּדָה, וְאִז מְרַגֵּשׁ אֶת
 "טוב החיים"; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזֹּכָה לְהַשְּׂגוֹת אֱלוֹהִים, וְאִז
 דִּיקָא יִזְכָּה לְ"טוב החיים".

ט.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בָּזָה
 הָעוֹלָם צָרִיכִים הַתְּחִיָּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
 בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֲשֶׁר אֵין
 שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מְחִיָּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, כִּי עַל-יְדֵי

האמונה הקדושה שמאמינים שכל העולמות
נמשכין ומתנהגין ומתקיימין רק על ידי סתימא
דכל סתימין, ואפלו במקומות הרחוקים מהקדושה
מאד, הנמשכין מבחינת החלל הפנוי, גם שם
נעלמת חיות אלקותו יתברך, ומחפשיין ומבקשים
גם משם "איה מקום כבודו", על ידי זה נעשה
יחוד גדול ונפלא בכל העולמות, וחוזרין ונכללין
כל המאמרות המתגלין במאמר סתום דבראשית,
ונתחברין ונתיחדין כל העולמות בשרש חיותן,
הינו בהשם יתברך שמחיה את כלם, וכל זה נעשה
על ידי אכילה בקדושה, שהוא בחינת חבור הגוף
עם הנפש בקדושה, שזהו בחינת חבור וכלליות
העולמות בהשם יתברך, כי בחינת החיות שהנפש
מחיה את הגוף, הוא בחינת החיות שהשם יתברך
מחיה ומקיים כל העולמות, כמאמר חכמינו
הקדושים (מדרש שוחר טוב, תהלים קג): "מה הנפש
ממלאה את הגוף, כך הקדוש-ברוך-הוא ממלא את
עולמו, ומה הנפש סובלת את הגוף כך הקדוש-
ברוך-הוא סובל את העולם, אבל מחמת חטא אדם
הראשון, שפגם באכילת עץ הדעת, על ידי זה
המשיך סטרא דמותא, שהוא פרוד בין הנפש
והגוף, כי אי אפשר לברר עכשו האכילה בשלמות,

עד שתוכל להתחבר הנפש עם הגוף, שיחיה לעולם, מחמת שכבר נתערבה פסלת רבה באכילה, מחמת החטא של אכילת עץ הדעת, על-כן בהכרח שימות האדם, והעקר על-ידי פגם האכילה, כמו שכתוב (בראשית ג, יט): "בזעת אפיקך תאכל לחם, עד שובך אל האדמה" וגו', ועקר תקונו לאחר מיתתו הוא על ידו, שאז עולה נשמתו לבחינת מאמר סתום "טוב החיים", ומשם חוזרת ומשיכה חיות חדשה להחיות העצמות היבשות, עד שיעמדו בתחית המתים לחיות חיים נצחיים, וכל אחד כפי מעשיו, כן הוא זוכה לזה, כי הצדיק שבוטל גופו בחייו, וזכה לעלות בחייו בעודו בגופו לבחינת איה המאמר סתום "טוב החיים", הוא אינו מת כלל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (עין ברכות יח.), כי מיתתו היא רק בחינת בטול, שמבטל עצמו בבטול נפלא, כדי שיעלה למאמר סתום בתכלית המעלה לעילא ולעילא וכו', כדי שתמשיך משם חיות חדשה ונפלאה לתקן כל הנפשות כלן, אבל מי שאינו צדיק, צריך לסבל צער כפי מעשיו בגיהנום וכיוצא, עד שיעלה גם הוא לבחינת מאמר סתום כפי בחינתו ומדרגתו, והכל לפי החשבון, ועל-כן אפלו מי שלא זכה באמת

לְהִיטִיב מַעֲשָׂיו בְּשִׁלְמוֹת בְּחַיָּיו, אֲבָל זָכָה עַל-כָּל-
 פְּנִיָּם לְחַפֵּשׂ וְלִדְרֹשׁ תָּמִיד אַחֲרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, זוּהִי
 גַם-כֵּן טוֹבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה לְנַפְשׁוֹ וְלַגּוּפוֹ, כִּי
 עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה גַם לְאַחַר מִיתָתוֹ לְחַפֵּשׂ וְלִבְקֹשׁ
 אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יוּכְלוּ לְהַטְעוֹתוֹ עַל-יְדֵי עוֹלָם
 הַתְּהוֹ, מֵאַחַר שֶׁגַם שָׁם מְבַקֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 עַל-כֵּן בְּנִקְלָה יוּכַל לָשׁוּב לְמָקוֹם מְנוּחָתוֹ, וְהַכֹּל
 בְּכַח צְדִיקֵי הָאֱמֶת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה עוֹד
 בְּחַיָּים חִיוֹתוֹ לְחַפֵּשׂ אַחַר הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמְכַל שְׂכָן
 כְּשִׂזוֹכָה לְמַצֵּא אוֹתוֹ, שְׂאֵז יִזְכָּה לְ"טוֹב הַחַיִּים"
 עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוֹת,
 נְעִימוֹת, זִיו "טוֹב הַחַיִּים", אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה,
 כִּי הַצְּדִיק יְכוּל לְהַחֲדִיר בְּכָל מְקַרְבָּיו אֶת אֱמֶת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי כְּזֶה, עַד שְׁעוֹד בְּחַיָּים
 חִיוֹתָם יִזְכּוּ לְהִרְגִישׁ כָּל מִינֵי טַעַם וְנַעַם וְעֲרֵבוֹת;
 אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, רַק מְחַפֵּשׂ
 וּמְבַקֵּשׁ אַחַר הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְאֵז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא.

י.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין לָךְ
 עוֹד "טוֹב הַחַיִּים" כְּמוֹ מִי שְׂזוֹכָה לְהַכְלִיל לְגַמְרֵי

בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הֵינּוּ בְּעוֹדוֹ בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ זוֹכָה
 לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְנִכְלָל לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם
 וּלְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְאַף-עַל-פִּי שֶׁבְּאַמֶּת עֵקֶר תְּכֵלִית
 הָאָדָם שְׂיִזְכָּה לְבַחֲיַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, עַד שֶׁיִּתְבַטֵּל
 בַּחֲיַת הַזְּמַן לְגַמְרֵי, שְׂאֵז זוֹכָה לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ
 כְּרְאוּי, שְׂזֶה בַּחֲיַת כָּל שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא, שֶׁהוּא
 בַּחֲיַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם
 לְהֶאָרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא שֶׁהוּא בַּזְּמַן
 וּבְמַדוּת, כִּי כָּל מָה שְׁחֵי יוֹם יוֹתֵר בְּזֶה הָעוֹלָם
 וְעוֹבֵד ה' יוֹתֵר בְּזֶה הָעוֹלָם בַּזְּמַן וּבְיָמִים, עַל-יְדֵי-
 זֶה דִּיקָא זוֹכָה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת בְּיוֹתֵר, וְזוֹכָה בְּיוֹתֵר
 לְבַחֲיַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְזֶה עֵקֶר אֲרִיכוּת יָמִים
 שֶׁצָּרִיכִים לְזִכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, בַּחֲיַת "לְמַעַן יֵיטֵב
 לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים" (דְּבָרִים כב, ז), דְּהֵינּוּ שְׂיִזְכָּה בְּכָל
 יוֹם וְיוֹם מִיָּמֵי חַיּוֹ לְהַכְּלִיל בַּבַּחֲיַת יוֹם שֶׁכָּלוּ אָרְךְ,
 שֶׁהוּא בַּחֲיַת עוֹלָם הֵבֵא שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְזֶה
 עֵקֶר בַּחֲיַת הַזְּקֵנָה דְּקַדְשָׁה בַּחֲיַת זְקֵן — ז'ה
 ק'נ'ה חֲכָמָה (קְדוּשֵׁין לב.), כִּי כָּל מָה שֶׁנִּזְקֵן יוֹתֵר,
 צָרִיךְ לְקַנּוֹת חֲכָמָה וְדַעַת אֲמִתִּים יוֹתֵר, וְאֵז נִכְלָל
 בְּכָל יוֹם בַּבַּחֲיַת הַזְּקֵנָה שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁהִיא בַּחֲיַת
 אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים בְּאַמֶּת, בַּחֲיַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן
 שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַחַיִּים, עֵקֶר אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים, כִּי

מי שאינו זוכה לדעת אמתית בימי חייו, אז אפלו
 אם ירבה ימים כחול אין זו אריכות ימים כלל, כי
 מה יתרון לו ברבוי ימיו העוברין כצל עובר, כי
 הלא בכל יום האדם מת, כי היום שחי לא יהיה
 עוד, ואם-כן הוא מת בכל יום, בבחינת "ויום
 המות מיום הולדו" (קהלת ז, א), שתכף מיום הולדו
 ממש מתחיל האדם למות מייד, וזה ברור ומוכן
 לכל בר דעת, ואם-כן מה יתרון לבן מאה שנים
 על בן יום אחד, אדרבה זה מת יום אחד וזה מת
 מאה שנים, וכמו שכתוב (שם ו, ו): "ואלו חיה אלה
 שנים" וגו', הלא טוב ממנו הנפל, כי תחת הזמן
 אין שום חיות כלל, כי שם עקר אחיזת סטרא
 דמותא פנראה בחוש, שהזמן הולך ומת בכל יום
 ובכל עת ובכל שעה, כי כל בני-אדם וכל מיני
 בעלי חיים אשר על פני האדמה מימות עולם, כלם
 הולכים ומתים בכל שעה ובכל יום, כי היום
 והשעה שחיו לא יהיו עוד, ועל-כן באמת אמרו
 חכמינו הקדושים (ברכות יח:): רשעים בחייהם
 קרויים מתים, מאחר שנמשכין אחר הכסילות
 והרוח שטות, שהוא בחינת תחת הזמן שחולף
 ועובר וכלה בכל רגע, שזה בחינת סטרא דמותא,
 כי עקר החיות באמת הוא רק מחי החיים, שהוא

לַמַּעֲלָה מִהַזְמַן, וְכָל עֶקֶר קִיּוֹם הַזְמַן הוּא בְּשִׁבִיל
 יִשְׂרָאֵל וּבְשִׁבִיל הַצְּדִיקִים, שְׁעוֹסְקִין כָּל יְמֵיהֶם
 בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁלְּמִין דַּעְתָּם
 בְּיוֹתֵר בְּכָל פַּעַם עַל-יְדֵי אַרְיֵכוֹת הַזְמַן דִּיקָא,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה מְקַשְׁרִין וּמַעֲלִין אֶת בְּחִינַת הַזְמַן
 לְבְּחִינַת לַמַּעֲלָה מִהַזְמַן, וְהֵם זוֹכִים לְחַיִּים אֲמִתִּיִּם
 לְעַד וְלְנֶצַח, וּמִשָּׁם עֶקֶר הַמְּשַׁכַּת הַחַיּוֹת לְכָל בְּאֵי
 עוֹלָם בְּשִׁבִיל קִיּוֹם הָעוֹלָם, כִּי הַכֹּל נִבְרָא וּמִתְקַיֵּם
 רַק בְּשִׁבִיל הַצְּדִיקִים. הַכֹּלֵל שְׁעֶקֶר הַחַיּוֹת הָאֲמִתִּית
 הִיא בְּבְחִינַת לַמַּעֲלָה מִהַזְמַן, אַךְ אֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא
 לְזֶה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁהֶאֱדָם בָּא בְּתוֹךְ הַזְמַן שְׁשָׁם
 עֶקֶר הַנְּסִיוֹן וְהַצְּרוּף שָׁלוּ, וְאִז אִם זוֹכֵה לְקַדֵּשׁ
 עַצְמוֹ כְּרָאוּי, וְלִהְיוֹסִיף כָּל יוֹם תּוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְדַעַת,
 אִזִּי זוֹכֵה עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא לְהַכְּלִיל בְּבְחִינַת לַמַּעֲלָה
 מִהַזְמַן בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי, שְׁזֶה בְּחִינַת: "וְאִבְרָהָם זָקֵן
 בָּא בַּיָּמִים" (בְּרֵאשִׁית כד, א), שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי הַזְמַן
 וְהַיָּמִים זָכָה לָבוֹא לְבְּחִינַת לַמַּעֲלָה מִהַזְמַן, שְׁשָׁם
 עֶקֶר אַרְיֵכוֹת יָמִים וְהַזְקָנָה הָאֲמִתִּית; וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵהַ לְפָנֶיךָ, לְאִיזָה נַעַם וְעֵרְבוּת
 יְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אִם רַק זוֹכִים לְהִתְקַרֵּב
 אֶל הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי וְלַצִּיּוֹת לוֹ, שְׁאִז יִזְכֶּה לְהִמְשִׁיךְ
 עַל עַצְמוֹ "טוֹב הַחַיִּים", וְיִזְכֶּה לְקַשֵּׁר אֶת הַזְמַן

רכט

טוב החיים

והמקום אל למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום,
ויחיה חיים טובים וערבים, נעימים ומתקנים; אשרי
מי שמכניס דבורים אלו בתוכו, ואז טוב לו כל
הימים.

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!

במקומות הנמוכים מאוד ורחוקים מאוד
מהשם יתברך, שם דיקא מלבש חיות
גבוה מאוד בבחינת סתרי תורה. על-כן
מי שנפל מאד, חס ושלום, צריך שידע
זאת, ששם במקומו דיקא יכול
להתקרב לשם יתברך ביותר, כי שם
דיקא נעלם חיות גבוה מאד, וכשיזכה
לשוב אל ה', יתגלה על ידו דיקא
תורה גבה, דהינו סתרי תורה.
(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו)